

ційні вкладення, вона повинна вимірювати ризики і рентабельність інвестицій і, таким чином, бути ефективним інструментом управління і контролю. Рентабельність інвестиційних кредитів повинна бути достатньою, щоб дозволити покрити як вартість рефінансування, адміністративні витрати, так і вартість можливих не виплат, які присутні цьому виду діяльності. Результати діяльності необхідно надавати на розгляд відповідальним особам, щоб отримати від них коментарі досягнених і прогнозних результатів.

Список літератури

Find similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

Эльга, Ника-Центр, 2004. — 216 с.

2. Фишер Т. Управление рисками в инвестиционной деятельности банков // Социальные и гуманитарные науки. Отечественная и зарубежная литература. Серия 2: Экономика. — 1995. — № 4. — С. 46—49.

3. Шарп У., Александер Г., Бейли Д. Инвестиции. — М.: Интра-М, 1997. — 1028 с.

УДК 336.767.017.2

А. В. Мазуренко,

аспірант кафедри банківських інвестицій,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПРОБЛЕМИ МАНІПУЛЮВАННЯ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

Маніпулювання — цінами під час здійснення операцій з цінними паперами — неправомірний вплив посадової особи учасника фондового ринку на ринкову вартість цінних паперів на організаційно оформленому фондовому ринку в інтересах такого учасника або третіх осіб, у результаті чого придбання або продаж цих цінних паперів відбувається за іншими цінами, ніж ті, які існували б за відсутності такого неправомірного впливу [1].

Маніпулятивні операції на фондовому ринку призводять до фінансових втрат його учасників і погіршують інвестиційний імідж компаній-емітентів. Жодна біржа у світі, незалежно від технологій або правил, не може «вберегти» ринок від зовнішнього впливу на ціну.

Для молодого українського фондового ринку боротьба за «чистоту» угод, схоже, тільки починається. Зараз в Україні факти маніпулювання цінними паперами не виявили ні біржі, ні суди, проте навряд чи варто радіти з цього приводу.

Довгий час за маніпулювання не було кримінальної відповідальності і лише відповідні зміни до низки законодавчих актів були прийняті парламентом 21.04.2011 [3].

Зокрема, відповідно до прийнятих змін, умисні дії посадової особи — учасника фондового ринку, що мають ознаки маніпулювання на фондовій біржі, встановлені відповідно до закону про державне регулювання ринку цінних паперів, караються штрафом від 100 до 500 неоподатковуваних податком мінімумів доходів громадян. Ті самі дії, вчинені групою осіб, тягнуть за собою штраф від 500 до 750 неоподатковуваних податком мінімумів доходів громадян.

Кримінальний кодекс доповнюється статтею 222-1, згідно з якою умисні дії посадової особи фондового ринку, що мають ознаки маніпулювання на фондовій біржі, які принесли їй або третім особам значний прибуток або дозволили уникнути значних збитків, а також якщо це завдало шкоди правам та інтересам громадян або юридичних осіб, караються штрафом від 750 до 2000 неоподатковуваних мінімумів або позбавленням волі на строк до 3 років.

Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою осіб, а також якщо вони спричинили за собою тяжкі наслідки, караються штрафом від 2000 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від 2 до 5 років [2].

Факти маніпулювання цінними паперами важко довести не тільки в Україні, але і на розвинених фондових ринках США та Європи. На такі розслідування витрачаються місяці, і навіть роки.

Один з варіантів незаконної тактики полягає у тому, що трейдер виставляє, наприклад, багато заявок на купівлю, щоб створити помилкове враження високого попиту на акцію і зрушити її ціну. Тим часом його справжній намір — продати акцію при підвищенні ціни, заявки ж на придбання при цьому швидко знімаються.

Нерозвиненість же українського ринку акцій стимулює маніпулювання вітчизняними цінними паперами. На вітчизняному фондовому ринку існують два основні види маніпулювання: введення в оману інвесторів і маніпулювання ціною для оцінки активів.

На українських фондових біржах намагаються зменшити маніпулювання, так біржа використовує ціновий коридор, який обмежує відхилення цін заявок від ціни останньої угоди. Заявки, які не потрапляють у цей коридор, відхиляються системою.

Також багато експертів стверджували, що ринок заявок є більш прозорим для роботи на біржі, але, як показує практика, це не допомогло зменшити факти маніпулювання.

Так кожен торговець відкриває свій транзитний рахунок на біржі, і на цей рахунок всі «кладе» свої та клієнтів активи, тобто не має розмежування, що ці цінні папери клієнта А, а ці цінні папери клієнта Б, всі вони знаходяться на єдиному транзитному рахунку торговця, яким він керує. На сьогодні крупні торговці, в яких велика кількість клієнтів, які мають пакети цінних паперів так/або гроші, можуть керувати ринком. У їхньому володіння знаходяться великі пакети акцій. Вони можуть купляти та продавати цінні папери внутрі себе тим самим просто за кілька хвилин або збільшувати ціну, або зменшувати. Маржинальна торгівля, насправді, на сьогодні здійснюється завдяки цим транзитним рахункам. Ви думаєте, торговець віддає Вам свої цінні папери/гроші для здійснення маржинальної торгівлі? Ні, він Вам дає активи, що знаходяться в нього на транзитному рахунку, тобто він віддає чужі активи, а за це отримує ще й гроші. Ось Вам яскравий приклад сьогоднішнього маніпулювання на фондовому ринку.

Також, інша проблема — це кількість цінних паперів, що обертуються на фондових біржах. Крупні компанії розмістили лише 2—5 % своїх акцій на біржі, це мала кількість цінних паперів для того аби зацікавити крупних інвесторів, оскільки з такою кількістю ЦП вони можуть розраховувати лише на спекуляцію, а не придбання цінних паперів, для управління підприємством. Будь який інвестор, маючи близько 1 млн грн, та інвестувати його в одного емітента, зможе керувати вартістю того чи іншого цінного папера на українських біржах. Як може бути, що при зростанні фінансових показників компанії, вартість цінних паперів цієї компанії на біржі постійно знижується?

Для вирішення низки проблем необхідно вдосконалити систем виявлення маніпуляцій. Також важливо скасувати можливість торговців мати транзитні рахунки. Фонд Державного майна повинен почати продавати підприємства, що знаходяться в державній власності через фондові біржі, що дозволить більш динамічніше розвиватись фондовому ринку та дасть справедливу ринкову вартість на підприємства.

Список літератури

1. Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні».
2. <http://www.afp.org.ua/>
3. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму».

УДК 334.784

Є. Ю. Майоров,
фінансовий аналітик ТзОВ «ЛОТ»

ФІНАНСОВО-ПРОМИСЛОВІ ГРУПИ В АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Найбільш очевидним проявом масштабної концентрації і централізації капіталу є формування різноманітних форм *фінансово-промислових груп (ФПГ)*, які мають значний інвестиційний капітал і можливість акумуляції додаткових фінансових ресурсів. Світовий досвід існування ФПГ показує, що дані організаційні формування стали одним з найбільш ефективних інструментів довгострокового інвестування промислового виробництва. Головним завданням фінансової складової ФПГ є залучення і акумуляція фінансових коштів.

На відміну від таких форм інтеграції, як концерни, трести, картелі і промислові холдинги, ФПГ об'єднують під контролем центральної компанії юридично та економічно самостійні фірми і підприємства, що належать до різних галузей економіки, банки та інші фінансові установи. Таким чином забезпечуються максимально вільна передача технологій і обмін кваліфікованими кадрами. Центральна компанія здійснює стратегічне управління інвестиціями, виробництвом і збутом товарів, персоналом і капіталом. У її завдання входять збереження коопераційних зв'язків для випуску складної кінцевої продукції, суттєве розширення інвестиційних та експортних можливостей групи.

Активізація процесів диверсифікації в промисловості сприяє ослабленню позицій традиційних монополістів внаслідок припливу нового капіталу, подолання вузької спеціалізації виробництва, посилення реальної і потенційної конкуренції. Вторгнення на монополізований ринок будь диверсифікованої фірми або навіть